

General Certificate of Education
Advanced Level Examination
June 2015

Polish

PLSH2

Unit 2 Reading and Writing

Insert

Text to be used when answering Section 1

Section 3 Writing Questions 3, 4, 5 and 6

A

Text for use with **Section 1**

150 lat temu ruszyła maszyna po szynach ospale

Było pierwsze, było innowacyjne, było wydarzeniem. Od zawsze jednak było zatłoczone i awaryjne. Gdy ruszyła pierwsza linia gazety pisały, że nikt normalny nie będzie chciał siedzieć w ciemnym wagoniku, żeby przejechać przez miasto – niedawno minęła 150 rocznica, kiedy to w pierwszą podróż wyruszyła Metropolitan Railway.

Londyńskie metro, najstarsze na świecie, będące symbolem brytyjskiej stolicy, obchodziło swoje wielkie 150 urodziny. Pierwsza linia metra, łącząca dworzec kolejowy Paddington z Farringdon, została otwarta dla pasażerów 10 stycznia 1863 roku, zaledwie po trzech latach prac finansowanych przez prywatną firmę. Na wszystkich siedmiu stacjach tworzyły się długie kolejki, wagony ciągnięte były przez lokomotywę parową i oświetlane lampami gazowymi. Pasażerowie mogli podróżować w wagonach pierwszej, drugiej i trzeciej klasy. Były wagony dla palących i niepalących, cała linia miała 4,8 km długości.

Trudne początki

Nowy środek transportu miał odblokować ruch w pełnym wozów i dylizansów Londynie, który w połowie XIX wieku był największą stolicą świata.

Początkowo każda nowo powstająca linia metra miała innego, prywatnego właściciela. Powodowało to różnego rodzaju utrudnienia. Stacje, nawet te położone obok siebie, nie były połączone, każda miała swoje oddzielne bilety. W ciągu 30 lat powstało sześć linii i było tyle samo właścicieli, którzy zaczęli odczuwać brak kapitału na rozwój i rosnące koszty związane między innymi z elektryfikacją metra. Zaczęła się konsolidacja i w 1933 roku praktycznie wszystkie linie stały się własnością państwową i razem z tramwajami i autobusami utworzyły sieć komunikacji. Możemy od tego czasu mówić o komunikacji publicznej.

W londyńskim metrze mamy metro głębokie, między innymi linie Central czy Jubilee oraz metro płytkie, linie takie jak District czy Hammersmith. Te ostatnie budowane były bez wielkich maszyn drążących tunele.

Podczas II wojny światowej metro służyło jako schron. Tutaj, co noc, gdy Niemcy bombardowali Londyn, około 175 tysięcy mieszkańców znajdowało schronienie, czasami nawet 50 metrów pod ziemią. Na peronach namalowano białe linie oddzielające część dla pasażerów i część zarezerwowaną dla osób chroniących się przed nalotami.

W londyńskim metrze zastosowano po raz pierwszy na świecie wiele nowinek technicznych, między innymi automatycznie rozsuwane drzwi, ruchome schody, automaty biletowe czy zwisające z sufitu ręczniki dla pasażerów.

Metro teraz, 150 lat później, ma 402 km długości i 270 stacji, jest siłą napędową Londynu a czerwone kółko przecięte niebieską poziomą linią stało się symbolem stolicy.

SEKCJA 3

Answer **two** questions in **Polish**, each from a different topic. Write at least 200 words on each topic. There are 30 marks for each question.

Z poniżej podanych tematów wybierz **dwa, każdy z innej grupy** i napisz **dwa** wypracowania **po polsku** na przynajmniej **200** słów.

Literary Topics – Tematy literackie**Topic 1****Walka o niepodległość jako wątek w polskiej literaturze
The fight for independence as a theme in Polish literature****Either**

- 3 (a)** Na podstawie przeczytanej lektury napisz, jak oceniasz postawy bohaterów wybranego przez Ciebie utworu. Swoją wypowiedź poprzyj licznymi przykładami z tekstu.

[30 marks]**or**

- 3 (b)** Jaki jest, Twoim zdaniem, stosunek autora do walk wyzwoleniczych. Omów na podstawie przeczytanej lektury, podając liczne przykłady z tekstu.

[30 marks]**Topic 2****Moralne i społeczne zagadnienia poruszane w polskim dramacie
Moral and social issues as presented in Polish drama****Either**

- 4 (a)** Postawę którego bohatera przeczytanej sztuki oceniasz najbardziej krytycznie? Omów, powołując się na liczne przykłady z przeczytanej sztuki.

[30 marks]**or**

- 4 (b)** Jakie problemy moralne i społeczne porusza autor przeczytanej przez Ciebie sztuki? Omów, podając liczne przykłady z tekstu.

[30 marks]**Turn over ►**

Non-literary Topics – Tematy nieliterackie**Topic 1****Polacy i Polska w okresie drugiej wojny światowej
Poland and the Poles during World War II****Either**

- 5 (a)** Opisz przyczyny i przebieg Powstania Warszawskiego. W swojej wypowiedzi podaj daty i nazwiska osób związanych z powstaniem i wyraż swoje zdanie na temat tego tragicznego wydarzenia.

[30 marks]**or**

- 5 (b)** Które wydarzenie z udziałem Polaków miało, Twoim zdaniem, istotny wpływ na przebieg wypadków drugiej wojny światowej. Swoją wypowiedź poprzyj faktami, datami i analizą wybranego wydarzenia.

[30 marks]**Topic 2****Polskie kino – Andrzej Wajda „Popiół i diament” i „Człowiek z marmuru”
The films of Andrzej Wajda – ‘Ashes and Diamonds’ and ‘Man of Marble’****Either**

- 6 (a)** Wybierz i porównaj bohaterów filmów A. Wajdy „Popiół i diament” i „Człowiek z marmuru”. Co, Twoim zdaniem, ich dzieli, a co łączy? Omów, podając liczne przykłady z filmów.

[30 marks]**or**

- 6 (b)** Każdy wybór, jakiego dokonujemy, ma wpływ na nasze życie. Jak wybory, których dokonali bohaterowie filmów Wajdy „Popiół i diament” i „Człowiek z marmuru” rzutowały na ich dalsze losy. Opisz, powołując się na obejrzone filmy.

[30 marks]**END OF QUESTIONS**

Acknowledgement of copyright-holders and publishers

Permission to reproduce all copyright material has been applied for. In some cases, efforts to contact copyright-holders have been unsuccessful and AQA will be happy to rectify any omissions of acknowledgements in future papers if notified.

Question 1: Piotr Dobroniak, *cooltura, Polish Weekly Magazine*, Ruszyta maszyna po szynach ospale, 19 January 2013.

Copyright © 2015 AQA and its licensors. All rights reserved.